

Egyetemek a középkorban

Az egyetemek a tudás és a világ ismeretének bölcsői. A középkorban egy egyetemet végzett diáknak mindenben jártasnak kellett lennie.

3. oldal

Az első hét év a gyermek életében

A gyermek nevelésének meghatározó része az „első hét év”. Ott, ahol ez kimarad, nagy eséllyel lesz a gyermekből tiszteletlen és megbízhatatlan felnőtt.

4. oldal

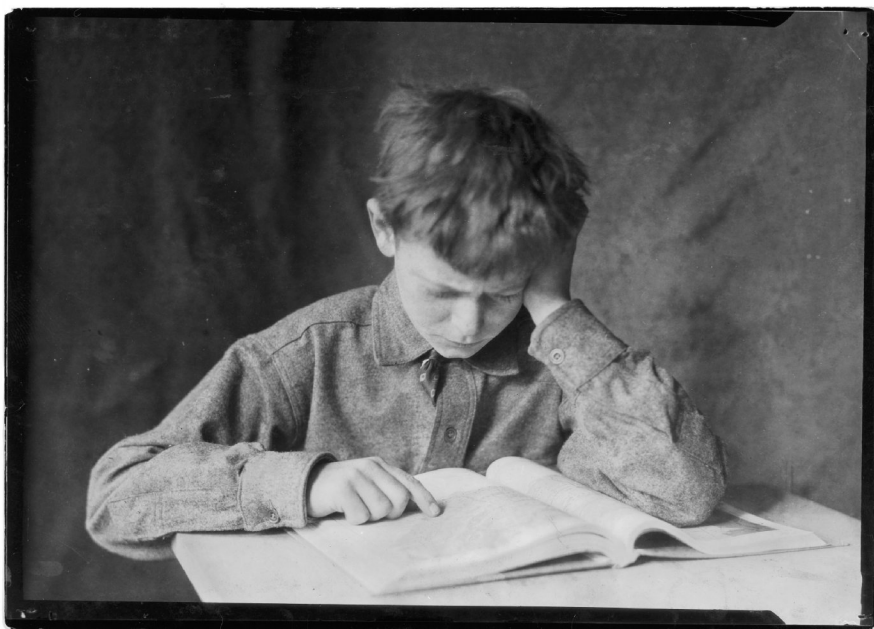
Megállapodások a keresztségről

Egyre több felekezet ismeri fel, hogy a mai, Istentől egyre inkább elforduló világban fontosabb az, ami összeköt, mint az, ami szétválaszt.

7. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2014. MÁJUS XXV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

HOLTIG TANUL

A PAP

Mégis bután hal meg – teszi hozzá a népi bölcsesség, és sok igazság van ebben.

Mindenek előtt rámutat a balálra. Létezésünk kimért és véges, az idő helyes megélése elengedhetetlen. És éppen itt követi el a mai, felvilágosult világunk az egyik nagy – ránk, modern emberekre olyannyira jellemző – ostobaságot: csak élni akar. Mindent félreterez és elvet, csak hogy élhessen. Iskolába járni, tanulni, művelődni? Ugyan minek! Könyvet olvasni, Mozartot hallgatni esténként? Felesleges időpazarlás. Pénzt, adományt, támogatást fordítani egyházi óvodára, iskolára, egyetemre? Hogyan! Kell a pénz az élethez, kell az idő ahhoz, hogy igazán éljünk!

Nem több-e az élet, mint evés és ivás? – teszi fel a kérdést Jézus Krisztus. Ez a kétezere éves kérdés felettébb modern problémákat feszeget.

De ha nem evés, ivás és gyönyörködés az élet, akkor mi? Mit jelent élni?

Itt jutunk el a fentebb említett népi bölcsesség másik fontos üzenetéhez, a tanuláshoz. Mert az ember egyik legnagyobb ellensége a butaság. Az iskola, a tanulás éppen ezért olyan fontos már zsenge gyermekkortól: hogy kigyomlássa a szívekből az efféle ostobaságot.

Az életet meg kell tanulni élni. Az élet bölcsessége csak hosszú, sírig tartó tanulással sajátítható el, és még akkor is sok hiba lesz a tudásnak. (2. oldal)

DIAKÓNIAI KÉPZÉS INDUL A PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEMEN

Az intézményes (alapítványi) vagy gyülekezeti diakóniai munkához szakmailag jól felkészült, e szolgálati területen jártas, tájékozott munkatársakra van szükség. Ezt a valós igényt kívánta betölteni a PKE azzal, hogy a Bölcsészettudományi Kar Teológiai Tanszékén egy új, korunk szakmai követelményeinek mindenben megfelelő Református Szociális Teológia (Diakónia) szak beindítását kezdeményezte.

Örömmel értesítjük partiumi és erdélyi egyházközségeinket és híveinket, hogy a

Református Szociális Teológia (Diakónia) szak megkapta az országos ARACIS Ellenőrző Bizottságtól a működési engedélyt!

Várjuk azok jelentkezését, akikben elhivatottság van a diakóniai szolgálatra, és kellő érzékenység és segítő szándék, hogy népünk elesettjeivel, a bajba jutottakkal, betegekkel, öregekkel törődjenek. Felsőfokú tanulmányukat követően odaszánt lélekkel, jó szakmai felkészültséggel végezhetik majd szolgálatukat. (4. oldal)

HOLTIG TANUL A PAP

(folytatás az 1 oldalról)

A humanista felfogás szerint az ember már eleve az élet élésének ismeretével születik. A teológia – és most már lassan a pszichológia is – tudja viszont, hogy az ember nem ismerettel, csak az ismeretekre való képességgel születik. Ami kész és megvan már születésünk pillanatában, azok az ösztönök. A tanulás, ismeretszerzés nélkül élő embernek pedig nem marad más, minthogy ösztönei szerint éljen.

A mai világ éppen ezt teszi: él, ahogy kedve tartja. Ez pénzügyileg egy igen kifizetődő állapota a világnak. Na nem az ember fog meggazdagodni belőle, hanem a profituadások. Mert hát mit tesz a tanulás, művelődés, bölcsesség nélküli ember? Költ. Sokat és ész nélkül.

Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk – mondja az Írás a 90. zsoltárban. A szív a vágyak, az ösztönök és gondolatok helye, tehát a szívet is tanítani kell.

De hát nincsenek iskolák? Nem költ ez a világ irgalmatlanul nagy összegeket elitiskolákra, csúcsegyetemekre? Dehogyanem. A fejlett államok általános mérlegfőösszegüknek jelentős hányadát fordítják iskolákra, egyetemekre. Mégis egyre ostobább módon élnek éppen a fejlett államok társadalmi. Hogy is van ez?

A probléma gyökere jó 300 éves már, és akkor kezdődött, amikor az egyházat kizárták a tudományból. Kétségtelen, hogy az egyház se mindig találta a helyes hangot a fejlődő tudománnyal kapcsolatban, de az egyház kizárása az oktatásból egy szörnyű következménnyel járt: a szív kizárásával az oktatásból.

A középkorban az egyetem mind a hét nemes tudománynak az oktatását jelentette, kezdve a teológiával, és folytatva a matematikával és a csillagászattal. Mert szükség volt először megtanítani azt, hogy miért van valami, és csak utána azt, hogy hogyan működik valami. Ezért hívták az egyetemet univerzitásnak, mert az univerzum egészét tanították. Ma már nem embereket, csak szakembereket képeznek az iskolák, egyetemek.

Végül pedig említést tesz a népi bölcsesség a papokról. A Talmud szerint nem a liturgikus szerep a legfontosabb a pap szolgálatában, hanem a pap olyan, mint az angyal: mindent tud.

Elvesztettük a mindent tudás vágyát, ami holtáig vezet az embert a világ, ön-maga és Isten megismerésében. Egyházi iskoláink és egyetemeink neveljenek embereket, papokat, a szó legteljesebb értelmében.

VISKY ISTVÁN

KRISZTUS FELMENETELÉRE VALÓ IMÁDSÁG

Úr Jézus, örökkévalóságnak Atyja, bűnös lelkem megváltója, szegény fejem szószólója, lelkem alázatosságából dicsérem és áldom Felségedet, ki az én lelkem (és minden választottak) üdvösségét a testben alázatosságban kezdted, és mind a koporsóig elvetetett állapotban viselted; de a te feltámadásodban az üdvösségnek munkáját dicsőségessé tetted, és a mennyben való dicsőséges felmeneteleddel tökéletesen elvégezted; mert mennyben dicsőségesen felmenvén szent Atyád előtt, érdemes, egyszerű való tökéletes elégtételeddel, énérettem, bűneimmel megbántott édes Atyám előtt bemutatod.

Alázatos szívvel esedezem Felségednek, ó én üdvösségemnek Istene, Úr Jézus Krisztus, lelked által öltözz fel engem is a hitnek pajzsával, az igazságnak fegyverével, hogy teátlad győzedelmeskedhessem az ördögön, e világon, a bűnön és a testen, és a földiekről a mennyiekre siethessen teutánad.

Uram Jézus, vond el az én szívemet a földieknek szerelmétől, e világról, s az ebben lévő szemfényvesztő gyönyörűségtől, hogy járhaszak úgy, mint mennyei polgár, várván Felségednek utolsó dicsőséges eljövételét. Vigyázz, Uram, onnan felülről, a Sionból mireánk, híveidre: uralkodj híveid seregében, oltalmazd a te Anyaszentegyházadat e világi istentelenek, az Antikrisztus, minden eretnek és kegyetlenség ellen. Ne engedd, Uram, hogy a pokolnak kapui erőt vegyenek Anyaszentegyházadon, sőt naponként rontsd meg lábaink alatt a Sátánt.

Terjeszd ki e világnak minden részeire a te vitézlő Anyaszentegyházadat: hozd el, Uram, a dicsőségednek országát is, melyben az ítéltre való dicsőséges eljöveteledkor vigyél be engem is testestől, lelkestől, hogy Felségedet szent Atyáddal és Szent Lelkessel örökké áldhassam és dicsőíthessem a Szentek seregében. Ámen.

SZATMÁRNÉMETHI MIHÁLY: MENNYEI TÁRHÁZ KULCSA (1673)

A TESTTÉ LETT IGE

„Valakik pedig befogadták őt, hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek.” (Jn 1,12)

Van-e Isten, és kicsoda Isten? Igen, van. Ő a teremtő és a gondviselő. Őtőle van minden, a láthatók és a láthatatlanok. A mi életünk is, annak kezdete és vége. Tehát nem gazdátlan az életünk, és nem véletlen az, hogy élünk.

Isten nemcsak teremtő és gondviselő, hanem megváltó és megszentelő is. Őtőle van nemcsak a születésünk, hanem az újonnan, felülről születésünk is. Őtőle van nemcsak az életünk, hanem az új, örök életünk is.

Kicsoda a mi számunkra Isten? Csak a teremtőnk, vagy már a megváltónk is? Csak erre az életre születettünk meg, szüleink gyermekeként, hogy életünk végén meghaljunk a kárhozatra? Vagy már újonnan születettünk, igéjének befogadása és megtartása által, hogy halálunk után örökre Istennel maradjunk? Kicsoda számunkra a Jézus Krisztusban testté lett Ige, az emberként közénk jött Isten?

Isten Jézus Krisztusban földre jött, emberré lett, hogy minket, akik hit által megnyitottuk előtte az életünket, itt és most gyermekeivé fogadjon. Majd ez élet után pedig a mennybe vigyen önmagához. Jézus Krisztus nélkül a világhoz, a széles úton járók közé tartozunk, a hitetlenség és istentelenség sötétsége van bennünk. Nélküle nincs közünk Istenhez, és nem tartozunk Isten népéhez, az egyházhoz. Nem lesz részünk Isten országában sem, mert egyedül ő az út az Atyához, a mennybe. Jézus Krisztus által viszont már az egyházhoz, a keskeny úton járók közé tartozunk. Isten igéje szerinti életünkkel pedig a világ világossága vagyunk.

Ezért hát, befogadtad-e már Jézus Krisztus az olvasott, hallgatott és megtartott Ige által az életedbe? Mert nem az olvasott vagy hallgatott, hanem csak a megtartott Ige tart meg, szül új életre Isten Lelke által, megváltoztatva gondolkodásunkat és életfolytatásunkat. Mert „nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát – mondja Jézus.” (Mt 7,21)

BOGYA MIKLÓS

AZ OKTATÁS KEZDETEI MAGYARFÖLDÖN

A reformáció és a tatárjárás viharos évtizedeit követően Magyarországon is elkezdődhetett a felsőfokú iskolák kiépítése. A királyok és fejedelmek jól tudták, hogy az ország számára a legjobb befektetés a diákok színvonalas képzése.

JOHANNES AMOS COMENIUS

Ezen elvet szem előtt tartva küldték pénzt nem sajnálva külföldi tanulmányi útra az eszes, de szegény nebulókat, hogy onnan visszatérve kamatoztassák tudásukat, és a haza építését szolgálják vele.

Az első magyar tannyelvű protestáns iskolát 1545-ben alapították meg Kolozsvárott, melynek első rektora a wittenbergi egyetemet megjárt Vizaknai Gergely volt. Később itt tanított többek között Apáczai Csere János is, akit a hazai művelődés és tudományosság úttörőjeként tartanak számon.

A magyarországi részeken először Sárospatakon nyitottak iskolát 1531-ben, de 1550-ig kellett várni kollégiumi rangra emelésére. Itt tanított a középkor egyik leghíresebb pedagógusa, a cseh származású Johannes Amos Comenius, aki pánszofikus módszerével (a különböző tudományok eredményeinek szintézise) nemcsak az elméletek

begyakorlását szorgalmazta, hanem a tapasztalati ismeretek ötvözését is.

A magyarországi ellenreformáció térhódításával (16. század vége) egyre nagyobb felhősség hárult a Debreceni Kollégiumra (1538), mely az 1660-as nagyváradi ostrom után nemcsak befogadta a váradi Scholát, de az állandósuló török elnyomás ellenére is sikeresen kialakította a 19. századig virágzó partikulahálózatot.

A korabeli erdélyi művelődésért a legtöbbet alighanem a méltatlanul mellőzött Misztótfalusi Kis Miklós (1650–1702) tehetné volna, aki amszterdami teológiai tanulmányai mellett a betűmetszés mesterségét tökélyre fejlesztve egész Európában elismert „nyomdabirodalom-má” tehetné volna Erdélyt. Szakértelmét mi sem bizonyítja jobban, minthogy még maga XI. Ince pápa is rendelt nála egyedi metszésű betűket. Ő azonban hazáját kívánta gyarapítani páratlan tehetségével. Odahagyva a nyugati világ megbecsülését, hazaindult Kolozsvárra saját költségén 12 000 példányban kinyomtatott „Aranyos Bibliájával”, melyet félreértésből a lengyel határon elkoboznak (ariánus eretnek iratnak hiszik). Kolozsvárra érve azonban politikai ellenfelei irigységből egyszerű tintáskészítő nyomdászmasterként kezelték, kigúnyolták és kirekesztették az egyházi közéletből.

TKÁR SÁNDOR

EGYETEMEK A KÖZÉPKORBAN

A középkori egyetemek két részből álltak: a studiumból, amely szoros értelemben magát a felsőoktatási intézményt jelentette, és az universitasból, ami a studiumot gazdaságilag és szervezetenként működtette.

A céhek mintáját követve az egyetemek is autonómiával és kiváltságokkal rendelkeztek. Az „egyetem” megnevezés a diákok származása mellett a megszerzett diploma általános elismertségére is utalt.

A képzés alapját az artes jelentette, ami a hét szabad művészetnek megfelelő ismeretek elsajátítására törekedett. A „művészeteket” a grammatika, a retorika, a dialektika (a logikán alapuló érvelés tudománya), a csillagászat, az aritmetika (számtan), a mértan és a zene jelentette, melyet hat év alatt sajátítottak el. Ezután következhetett a jogi vagy orvosi (újabb 6 év) illetve teológiai (8 év) tanulmányok. Évente kétszer vizsgáztak, az adventi és a nagyböjti időszakban.

Az egyetemi oktatás óriási összegbe került, melynek jelentős részét a külföldre való utazás, a lakásbérlet, az élelem, a könyvek és az előadásokon való részvételi díj tette ki. A szegény diákok költségeit rendszerint mecénások vagy városi tanácsok támogatták, majd a 13. századtól segítségükre kollégiumokat hoztak

létre saját jövedelemmel, épületekkel és könyvtárral. A diákok egymást is támogatták és nemzetközösségekbe (natio) szerveződtek, melyek meghatározott szavazattal rendelkeztek például rektorválasztáskor.

Európa vezető egyetemei kezdetben a bolognai, a párizsi és az oxfordi universitasok voltak. Párizs a teológiai kérdésekben mutatott irányadó utat, míg Oxfordban a természettudományok kaptak kiemelkedő szerepet, de az idő haladtával újabb és újabb egyetemek emelkedtek fel és követelték maguknak helyet. (Klaniczay Gábor: *Európa ezer éve című könyve nyomán*)

HOL TANULNAK LELKIPÁSZTORAINK?

Induljunk együtt egy képzeletbeli utazásra, és lássuk, hol végeznek az erdélyi protestáns lelkészek.

Alig hagyjuk el Kolozsvár patinás főterét, néhány épülettömbnyire máris ott találjuk az 1895-ban felszentelt Protestáns Teológiai Intézetet, ahol reformátusok, evangélikusok és unitáriusok együtt tanulnak. Ide Nagyenyedről költözött át az intézet, amely 1662-től képezte az erdélyi lelkészeket. Korábban, 1622-től Gyulafehérváron működött a lelkészképzés.

Ahogy belépünk az óriási kapukon, csodálatos mintákkal festett átjáró fogad. Innen indulunk fel az első emeltre, ahol a díszterem, a rektori hivatal, tantermek és a tanári szobák helyezkednek el. A díszterem egyik fontos állomása az itt végző teológusoknak, hisz itt prédikálnak először. Ugyancsak ezen a szinten, az épület új szárnyában található a Bethlen terem, amely Bethlen Gáborról, a nagy XVII. században élt erdélyi fejedelemről kapta nevét. Többek között ide köthető a felvételi és szessziós vizsgák sorozata.

A második emeleten és a beépített tetőtéri részen többnyire a diákok szobái helyezkednek el. De itt találjuk a fehér és piros lyukat is. Ezek a kis lépcsőalatti sarki részek jelentik a teológusok „lihegőjét”, ahol egy tea vagy kávé mellett mindent meg és ki lehet beszélni. Nevüket a rájuk jellemző színekről kapták. Itt található a golya szoba, ahol sok első éves teológus kezdte egyetemi éveit. Innen lehet fentebb jutni a manzárdszobákba. Ezeket svájci támogatásból sikerült kiépíteni, ezért kapták a Svájc nevet. Amint a neve is jelzi, itt már nagyobb a kényelem, mint a lentebbi részeken. Hisz itt két-három ágyas szobákban lehet lakni, a lentiekkel ellentétben, ahol többnyire négy ágyasok a szobák.

Ha visszatérünk a földszintre, megtaláljuk az épület szellemi bölcsőjét, a tudományban igen gazdag könyvtárat. A teológusok hosszú órákat töltenek el könyvek fölé hajolva az olvasóteremben. Itt tanulták azokat az ismereteket is, melyek a szép prédikációkban segítik őket. A belső udvarról lehet lejutni a konviktusba, a teológia étkezdéjébe. A konyhán jóízűen főző szakácsnők szorgoskodnak. Az ő munkájukat segítik a szolgáltra beosztott diákok.

Az itt végzett diákok egy helyen mindent megkapnak ahhoz, hogy jó lelkésszé váljanak, és az intézmény falai közül kilépve szolgálják Erdély protestáns népét.

SEBESTYÉN ELŐS

DIAKÓNIAI KÉPZÉS A PKE-N

Az intézményes (alapítványi) vagy gyülekezeti diakóniai munkához szakmailag jól felkészült, e szolgálati területen jártas, tájékozott munkatársakra van szükség.

A diakóniai munka mélyen a Szentírásban gyökerező szolgálati terület. Már az első időkben felismerték az apostolok ennek a szolgálatnak a feltétlen szükségét (ApCsel 6,2-4). A diakónusok első rendben az ő munkatársai voltak, majd a későbbiekben a gyülekezet elöljáróinak (presbiterek, püspökök) szolgátsái lettek. Az „asztaloknál való szolgálat”, az Ige cselekvése jelentősen kibővült, a szegényekkel, az özvegyekkel, árvákkal való

törődés mellett akár az Ige hirdetésével is. (ApCsel 8,4-5; 8,26-40; 1Tim 3,8-13).

Református Egyházunk, a jézusi útmutatást betöltve („tanítván őket” Mt 28,20; „amikor megtették... egygel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tették meg” Mt 25,40), korunk valós helyzetét bölcsen felmérve, az elmúlt több mint két évtizedben fokozatosan építették nemcsak oktatási/nevelési téren, de a szeretetszolgálatban is erdélyi és partiumi magyar társadalmunkat.

A diakónusok eljövendő nemzedékei hatékonyan vehetnek részt népünk lelki/testi/szellemi egészségének gondozásában, és a sokféle feladattal megterhelt lelkipásztorok értékes munkatársai lehetnek.

Aki arra vágyik, hogy Jézus Krisztus követését Isten szeretetének továbbadásával valósítsa meg elesett embertársai felé, aki nem elégszik meg azzal, hogy csak beszéljen az evangéliumról, de cselekedni is akar, akinek fontos ön maga ismerete, hogy ez által másokat is megismerjen, aki nyitott és befogadásra kész, annak helye van a Református Szociális Teológia (Diakónia) szakon.

További, bővebb információért, vagy kérdéseikkel forduljanak bizalommal hozzánk elérhetőségeiken. www.partium.ro.

A PKE VEZETŐSÉGE

AZ ELSŐ HÉT ÉV A GYERMEK ÉLETÉBEN

Sokat szokták emlegetni azt a bizonyos „otthoni első hét évet”. Ez az időszak nemcsak a viselkedést és az alapvető közösségi magatartást alakítja ki a gyermekben, hanem biztos alapot teremt a gyermekben az iskolai oktatás jól hasznosíthatósága érdekében is.

Az első hét év elmaradása vagy sérülése a gyermek életében sokszor visszafordíthatatlan károkat okoz. A szülőknek a leginkább meghatározó szerepe éppen ezekben az években van, mert a szülőség az a körülmény, ami elősegíti a gyermek személyiségének fejlődését. Szülőnek lenni nem öncélú dolog vagy társadalmi szerepkör, hanem a szülőségre elsősorban a gyermeknek van szüksége.

Azért, hogy egészségesen fejlődhessen, beintegrálódhasson az őt körülvevő közösségbe, szüksége van olyan szoros kapcsolatokra, melyek alapján kialakul a biztonság, a feltétel nélküli elfogadás érzése.

A szülőség lényege talán leginkább a gyermek iránti teljes elköteleződésben fogalmazható meg. Egy olyan kapcsolatról van szó, mely során a szülők megosztják gyermekeikkel élet-

tapasztalataikat, élményeiket, emlékeiket, élet-történetüket. Így fokozatosan olyan kapcsolat épül, melyen belül szülőben és gyermekben egyaránt erősödik a valahova tartozás és biztonság érzése, a fejlődés alap- és előfeltétele. Ez az ismeret-áramlás viszont a gyermek életének első hét évében a leghatékonyabb, utána a gyermek már megtanulja mérlegelni azt, amit hall, kamaszkorban pedig egyenesen kételkedik már abban, amit szülei mondanak neki.

A szülőség, optimális esetben két személy, apa és anya „nevelési szövetsége”, a gyermek érdekében összehangolt tevékenysége. A közös nevelési terv viszont nem azonosat jelent! Inkább egymás stílusának a kiegészítését fejezi ki. Egészséges családokban a szülők erős szövetséget alkotnak, azaz (legalábbis a gyermekek előtt) támogatják egymást. A szülők vitájának vagy véleménykülönbségének a gyermek előtt nincs helye!

A nevelési nehézségekkel küzdő családokban gyakran nem elég erős a szülők szövetsége, ez a szülők egymás elleni kijátszásához vezethet. A társ támogatása nagyon jó hatással van a szülőség minőségére. Erősíti az egymás iránti szolidaritást, csökkenti a felelősség terhét, sőt segít az anya-gyerek, apa-gyerek kapcsolat kialakulásában.

Mindennek rendelt ideje van, és mivel a gyermek életének első hét éve a szülők utánzásának az ideje, ezért ez az időszak a világ helyes és harmonikus megismerésének az ideje kell legyen.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF-LEVENTE

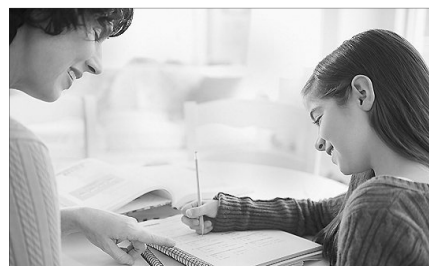
MAGÁNTANULÁS

Vajon jobb lenne a gyermeknek, ha nem iskolában, hanem magántanulókét végezné tanulmányait? Ha egyéniségéhez, képességeihez mérten haladna a tudományok megismerésében?

Az esetek nagy részében nem is annyira választás kérdése a magántanulás, hanem a kényszer. Többnyire valamilyen súlyos betegséggel küzdő, súlyosan mozgáskorlátozott, vagy speciális nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási problémás gyermekek tanulhatnak otthon.

Csak hogy Romániában törvényes keretek között a szülők nem oktathatják otthon iskoláskorú gyermekeiket. A romániai törvények szerint, amint a gyermek betöltötte hatodik életévét, iskolaköteleessé vált. Elméletileg a szülő „számon kérhető”, sőt büntethető abban az esetben is, ha nem járattja iskolába gyermekét. Gyakorlatilag az állam tehetetlen azokkal szemben, akik nem viszik iskolába gyerekeiket.

Egyre több országban megszüntetik az iskolakötelezettséget, és csak a tanulási kötelezettség marad meg. A gyermekek otthon, interneten keresztül tanulnak. Az eredmények felemásak, hiszen míg az otthon, magántanuló

gyermek kreatívabb és nagyobb tudást szerez meg, addig éppen az otthon tanulás miatt egyáltalán nem alakul ki benne a közösségi szellem, és sokszor nincs kellő társadalmi mozgásbiztonsága sem.

Érvek és ellenérvek sorakoztathatóak fel az otthon tanulás kapcsolatban. Tény azonban, hogy a gyermeknek nem arra van szüksége, hogy „bevágnon” bizonyos adatmennyiséget, hanem, hogy érdeklődjön a világ fontos dolgai iránt, megtalálja azok lényegi összefüggéseit és tudása hasznos, alkalmazható legyen a mindennapi életben.

G. SZABÓ

MAGYARKÉNT KETTŐS KISEBBSÉGBEN

Vallási és egyházi identitás a Partiumban és a Felvidéken címmel tartottak konferenciát Nagyváradon a Partiumi Keresztény Egyetem szervezésében.

A konferencia az egy hónappal korábban Révkomáromban megrendezett hasonló témájú rendezvény folytatása volt. A partiumi és a felvidéki magyar református közösségeket ugyanazok a sorskérdések foglalkoztatják, ezért

ezeknek a találkozóknak kiemelt célja, hogy a szorosabba fűzze a kapcsolatot a két magyar református közösség között – hangzott el dr. Pálfi Józsefnek, a Partiumi Keresztény Egyetem Szenátusa elnökének a nyitóbeszédében.

A kétnapos konferencián mintegy 15 rövid előadás hangzott el, amit megbeszélés és kollokvium követett. A felvidéki, debreceni és nagyváradai előadók, egyházi vezetők más-más megközelítésben járták körül a határon túlra szakadt magyar református közösségeket foglalkoztató égető kérdéseket. Sokszor nem kevés szellemi bátorságot igényel szembenézni a közösség előtt álló jövővel, a szűkülő lehetőségekkel, de ezekkel közösen szembenézve születnek helyes válaszok.

Az előadások másik része a magyar egyetemi oktatás helyzetét, nehézségeit és lehetőségeit taglalta, rámutatva, hogy lehetőség szerint minél több magyar fiatalat kel bevonni a magyar egyetemi oktatási rendszerbe.

A magas színvonalú rendezvény könyvbemutatókkal zárult.

HIRSZERKESZTŐ

PRESBITERKÉPZÉS ÉLESDEN

Presbiterképzésre került sor a Sebes-Körösvölgyi református gyülekezetek szervezésében április 27-én az élesdi református templomban.

A presbiterképzés alapelve és fő célja a presbiterek hitre segítése, hitük elmélyítése és egyházuk, gyülekezetük iránti, Isten előtti felelősségük felébredése, továbbá alkalmassá tételük a szolgálatra. A találkozó és képzés Dénes István Lukács vendéglátó lelkipásztor igemagyarázatával kezdődött, majd ugyancsak a lelkész tartott kivetítő előadást, a kistérségben már elkezdett II. Helvét Hitvallás tanításáról immár a VI. fejezethez érve.

A Gondviselésről tartott előadást a jelenlévő mintegy hetven presbiter és lelkipásztor nagy érdeklődéssel követte nyomon. Az előadó kiemelte a Gondviselésben való hit fontosságát. „Hiszem, gondolom, hogy kapok segítséget. Ez egy éleztzemplélet, egy hozzáállásbeli állapot. Mivel a gondolatnak teremtő és megragadó ereje van, ezért amire gondolok, amit érzellemmel átítatok, azzal kapcsolatba kerülök. Ezt elhiszem, majd tudom, megbizonyosodom róla. Véletlenek, csodák történnek, majd a csodák természetessé válnak. Ebből adódóan feltevődik a kérdés: akkor a Gondviselés csoda vagy egybeesés?” – hangzott el az előadásban.

Az előadást követően a jelenlevők kis csoportokban beszéltek meg az elhangzott előadást és az érdekesítő kérdést. A kis-csoportos megbeszélés kitűnő alkalom volt a presbiterek számára, hogy ne csak hallgatói, de

aktív résztvevői is legyenek a közös teológiai gondolkodásnak.

A beszélgetések alkalmával több csoportban is felmerült, hogy mi, református keresztények, amikor egymással találkozunk, miért beszélünk feszengve, vagy nem is beszélünk az evangéliumról, hitünkről, hitvallásunkról? Talán szégyellünk egymással erről beszélni? Nincs meg a kellő nyitottságunk egymás iránt? Vagy nincs meg a kellő jártasságunk, bibliai ismeretünk? Érdekes válaszokat kaptunk ezekre a kérdésekre, ezek a csoportos beszélgetések arra is jók, hogy jobban megismerjük egymást, egymást kiegészítve tudjunk értekezni a Szentírás tanításairól.

TÓTH ZSIGMOND

SEGÍTSÉGGKÉRÉS

Mi, a Királyhágómeléki Református Egyházkerület Aradi Egyházmegyéjébe kebelezett KISPEREGI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG lelkipásztora, főgondnoka és presbitériuma, akik a megyei statikai bizottság felszólítására kénytelenek voltunk beomlással fenyegető templomunkból a gyülekezetet kivezetni, templomtalanlanságunk mélységéből és erőtelenségünk tudatában kiáltunk hozzátok:

segítetek megmenteni templomunkat!

A munkálatok összköltsége meghaladja a 230 000 lejt, s mi, bár gyülekezetünk minden erejét összeszedte, még 1/3-át sem tudjuk biztosítani. Kaptunk résztámogatásokra való biztató ígéretek egy pontosan meg nem határozható jövőre vonatkozólag, de templomunk csak a tetőszerkezet sürgős levételével menthető meg.

Bízunk református testvéreink áldozatkészségében, a bibliai özvegyasszonyok két fillérének csodatevő erejében.

A kérő szegények alázatával,

Kisperegről, 2014. április 16-án

TÓBIÁS TIBOR-GYÖRGY
lelkipásztor

FARKAS TERÉZIA
főgondnok

Gyülekezetünk számlaszáma:
Parohia Reformata Peregu Mic
Bankszámlaszáma:
RO92CECEAR1436RON0384756
SWIFT (BIC) kód: CECEROBUXXX

A kisperegi gyülekezet helyzetét ismerve, a presbitérium kérését támogatásra ajánlom egy rendkívüli perselyezés összegével.

Nt. MÓDI JÓZSEF esperes

Gyülekezeteink áldozatos szeretetével ajánlom a kisperegi gyülekezet presbitériumának kérését.

Ft. CSÚRY ISTVÁN püspök

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki a Nagybánya-újvárosi ref. gyülekezet nőszövetségének, akik immár hagyományosan, Húsvét közeledtével minden esztendőben megajándékozzák a Lorántffy Zsuzsanna Egyházi Központot igen jó minőségű levesbe való tésztával. Ezért mi igazán hálásak vagyunk, és arra kérjük a Mindenhatót, hogy adakozó jó kedvükért áldja meg őket, az egész presbitériummal és gyülekezettel egyetemben.

TÖRÖK SÁNDOR, A LEK IGAZGATÓJA

JÁTÉKTÁR

Jön a jó idő, és remélem, egyre többet tartózkodtok kint a szabadban. Íme néhány ötlet, hogy mit lehet játszani, ha tudtok még együtt játszani.

1. GYUFÁSDOBOZ AZ ORRON

A résztvevők oszloznak 5-12 fős csoportokra, és álljanak egymás mögé. A sorokban elsők kapnak egy-egy gyufásdoboz külső részét, amit az orrukra húznak. Ezt kell hátraadniuk a többieknek úgy, hogy a kezükkel nem segíthetnek. Ez egy régi, jó kis játék, ami segít ismerkedni, közelebb kerülni egymáshoz.

2. NÉV-LUFIK

Feldobjuk a lufit a levegőbe, és valakinek a nevét kiáltjuk. Aki a nevet hallja, annak kell meglöknie a lufit, hogy újra felemelkedjen, még mielőtt az a földre esne, és ő mond egy új nevet. Több lufit is használhatunk, ez felgyorsítja a játékot, no meg a kavardást!

3. CSOMÓZÁS

Nagy körben állunk, és két kezünket előrenyújtjuk. Becsukjuk a szemünket, majd számolásra mindenki előrébb jön, és csukva tartott szemmel keres egy-egy kezét, amellyel összefogódzhat. Miután nem maradt kéz szabadon, kinyitjuk a szemeket, és megpróbáljuk egy (vagy több) körré kibogozni az összekuszálódott alakzatot.

4. SZÍNCÁPA

Egymástól néhány méterre két vonalat húzunk, az egyik mögött felsorakozik a társaság. A két vonal közti rész lesz a tenger, amelyben egy kijelölt „cápa” tanyázik. Amikor a cápa mond egy színt (pl.: kék), akkor mindenkinek át kell futnia a túoldalra. Akin a kiválasztott színből valamilyen ruhadarab van, azt a cápa az adott körben nem foghatja meg. Akit megfogott, a következő játékban ő lesz a cápa.

JÓ SZÓRAKOZÁST!

ANNÁCSKA TÖRTÉNETEI – DIVATBEMUTATÓ

Az iskolában minden május utolsó szombatján iskolai ünnepséget rendeznek. Minden osztály készül valami produkcióval. A tanító néni arra gondolt, hogy tanulhatnának valami szép tavaszi szerepet, amelyikben részt vehet az egész osztály!

De a lányoknak más jutott eszükbe. Egész szünetben sugdolóztak, de senki sem merre megmondani a tanító néninek, hogy mire gondoltak. Végül Annácska előállt:

– Tanító néni, mi azt gondoltuk, hogy divatbemutatót tartunk! – mondta.

– Divatbemutató? – csodálkozott a tanító néni. – De hát miért pont azt?

– Mert az most olyan trendi! – válaszolt Vanda.

– Nem vagyunk már kisgyerekek, hogy tavasztündért játszunk! – szólt a másik lány.

– És különben is, ha nagyok leszünk, manökenek leszünk! – hallatszott egy hang hátulról.

– Manökenek? – csodálkozott a tanító néni. – Mindannyian? – kérdezte.

– A lányok nem szeretnek dolgozni, az a helyzet – szúrta oda Pisti. – Nem kell otthon csináljanak semmit, és azt hiszik, abból meg lehet majd élni...

– Na jó – hagyta rájuk a tanító néni –, legyen divatbemutató.

Lázás készülődésben volt az egész osztály azon a szombaton. Zenét kerestek, mindenféle ruhát hoztak: sportosat, elegánsat, egyszerű nyárit, estélyit. A fiúk is felöltöztek, nem akartak lemaradni.

Nagyon szépre sikeredett az iskolai ünnepség. Minden osztályközösség előadott valami szépet. Voltak versek, énekek, tánc, s lassan sorra került Annácska osztálya is. Zenére felvonultak, és mindenki elmondta a divatnak melyik irányzatát képviseli. Elegánsak voltak és szépek.

Az ünnepség végén az igazgató bácsi megdicsérte a tanulókat, és minden osztályközös-

BULYÁKI KITTY RAJZA

ség előadását méltatta. Annácskáék várták a saját előadásuk dicséretét, de az elmaradt. Lógó orral mentek ki, mert azt hitték, ők lesznek a legügyesebbek, s hogy őket dicsérik meg a legjobban, ehelyett a mesemondókat, a táncosokat, az énekeseket dicsérték meg.

Az osztály körbeállta az igazgató bácsit. Azt gondolták, biztosan örepszik már, és elfelejtette a legjobb produkciót. Az igazgató bácsi ennyit mondott:

– Gyerekek, amikor én iskolába jártam, a gyerekek egyenruhát viseltek. Ma, ha belépsz egy iskolába, már nem tudod megkülönböztetni a tanárt és a diákot. Én annak örülnék, ha nem azt tartanátok fontosnak, ki milyen ruhában jár, és milyen márkás cipőt hord, hanem hogy mit tud! Ebben az iskolában, ahová jártok, a tudás az érték, és nem a ruha. Ezért nem kaptatok dicséretet. A ruhátokért a születek dolgoztak meg. A tudásotokért nektek kell megoldozni. Tanuljatok, és megdicsérlek titeket.

A gyerekek gyorsan levetették az elegáns ruhákat. Már nem is akartak annyira manökenek lenni.

KURTA-TÓTOS BEÁTA

REJTVÉNY – OLVASD A BIBLIÁT!

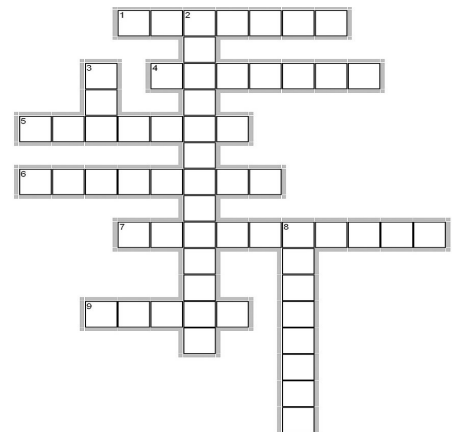
Olvasd el a Példabeszédek könyvének 2. részét, és töltsd ki a rejtvényt. Jó munkát!

VÍZSZINTES

1. Ez származik az Úr szájából
4. Ennek az útját kell megismerni
5. A Példabeszédek írója
6. Erre kell hajolni a szívnek
7. Ezt ad az Úr
9. Ezt kapnak az ifjak

FÜGGŐLEGES

2. Ez öröködi fölötted
3. Ami figyel a bölcsességre
8. Ezt kap az egyszerű ember

MEGÁLLAPODÁSOK A KERESZTSÉG ELISMERÉSÉRŐL

Az ökumenikus párbeszéd gyümölcseként európai és észak-amerikai egyházak sora köt egymással megállapodásokat a keresztség kölcsönös elfogadásáról.

Húsvét után egy nappal a svájci római katolikus, református, metodista, ókatolikus, anglikán és evangélikus egyházak megállapodást kötöttek egymás keresztségének kölcsönös elismeréséről – számol be a református.hu.

A Svájci Keresztény Egyházak Tanácsa által támogatott intenzív ökumenikus eszmecserét megkoronázó aláírási ünnepségre Riva San Vitale városban, Ticino kantonban, a legrégebbi svájci keresztyén épületben került sor. A keresztséggel kapcsolatos megosztó történelmi viták a szertartás lényeges elemeit, a szentségi jelleget, a keresztségi formulát, a gyermekkeresztség érvényességét és az újrakeresztlés kérdését érintették.

Ez év elején, az ökumenikus imahét keretében több portugál egyház kötött hasonló megállapodást, amelyen portugál egyházvezetők vettek részt a római katolikus egyházból, az ortodox egyházból (Konstantinápolyi Patriarchátus), valamint a helyi metodista és a presbiteriánus egyházakból is.

Tavaly a református hagyományhoz tartozó jelentősebb amerikai felekezetek képviselői a texasi Austinban megállapodást írtak alá, hogy a Katolikus Püspöki Konferenciával közösen érvényesnek tekintik egymás keresztségi gyakorlatát. A protestáns egyházak

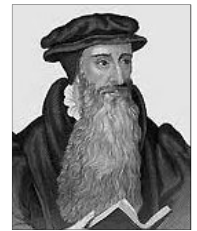
korában is elfogadták a római katolikus keresztséget, de a Katolikus egyház nem mindig tette meg ugyanezt, ezért a „keresztség kölcsönös elismerését” rögzítő megállapodás kulcsfontosságú lépés az egyházak életében, amelyen hét évet dolgoztak a felekezeti vezetők.

Az egyezmény előkészítésekor az egyházak közötti egyetértés részeként „megerősítették, hogy mind a katolikus, mind a református keresztyén hívek vallják, hogy a keresztség a Krisztus-test egységének szentségi köteléke, amely nem ismételtető meg, egyszer szolgálta ki egy erre felhatalmazott lelkész, folyó vízzel, az »Atya, Fiú és Szentlélek« trinitárius bibliai formuláját használva”.

KERESZTYÉN ÁLLAM MARAD-E SKÓCIA?

Ez év szeptemberében történelmi népszavazásra fog sor kerülni Skóciában. A skótok az Angliától való elszakadást, és független állam kikiáltását tűzték ki célul.

A népszavazás előkészítése egy új alkotmány megszövegvezését is szükségessé tette, hiszen az új államnak le kell fektetnie azokat a szellemi és jogi alapfeltételeket, amire az államot építeni akarják.

JOHN KNOX,
SKÓCIA REFORMÁTORA

A hosszú évek óta tartó előkészületek számos gazdasági, politikai és katonai kérdés mellett egy szellemi alapvetés szükségességét is érintették. Milyen alapértékeket tart fontosnak a megalakuló új Skót állam?

Skócia történelme bővelkedik olyan véres konfliktusokban, amelyek egyházi, teológiai hátterűek voltak. Az angol trón öröklésének VIII. Henrik uralkodásától kezdve (aki megalapította a Rómától független Anglikán egyházat) rendszeresen visszatérő eleme volt a teológiai vita. A VIII. Henrik után uralkodó angol királynők (Erzsébet és Mária, illetve I. és II. Károly) különösen fontosnak tartották az egyházi, teológiai kérdéseket.

A Rómával hol kibékülő, hol attól elforduló angol királyok sokszor különös kegyetlenséggel üldözték nemcsak saját protestáns alattvalóikat, hanem az uralkodó alatt tartó Skócia protestáns egyházát is, ezért Skóciában mindig is kiemelt nemzeti érték volt a hit és a protestáns teológia.

A most készülő népszavazás és az új állam egyik alapkérdése tehát, hogy Skócia önmagát a keresztyén és protestáns értékek hordozójának tekinti-e, vagy pedig a most egyre inkább terjedő gyakorlat szerint magát az egyháztól és a keresztyénségtől független, szekuláris állammak határozza meg.

A kérdés annyival is bonyolultabb, hogy az eddigi sok évszázados hagyomány szerint Skócia mindenkor uralkodója vagy elnöke legitimitása igazolására hivatalba lépése előtt esküte kellett tgyen, hogy fenntartja és megvédi „az igaz protestáns vallást és a Skót Egyház presbiteriánus egyházvezetési formáját”

RENEZSÁNSZ ZSOLTÁRVÁLOGATÁS

Szép gyümölcse egyházunknak az a CD-lemez, amelyet Keresztesi Ildikó, a nagykirályi Carmina Renascentia régizene együttesének, hangszerese valamint Kun Tibor Nagykirály-belvárosi kántor-organista valósított meg az elmúlt év végén.

A lemez 15 zsoltárt szólaltat meg hárfá-, furulya- és organakísérettel. Az igazi reneszánsz

hangulatot idéző zsoltárválogatás hitelesen szólaltatja meg legrégebbi énekeinket, ismert zsoltárainkat. A tiszta énekhang, helyes tagolással, az eredeti ritmus szerint tolmácsolja ezeket az örök értékű énekeket. A lemez segítségével szolgálhat mindazoknak, akik éneket tanítanak iskolai vallásórán, gyermekbibliaórán, kátéórán, de ugyanolyan szeretettel ajánljuk református családjainkba otthoni zenehallgatáshoz.

Né merüljön feledésbe, hogy nagyszüleink zsoltárt énekeltek, amikor kint a mezőn dolgoztak, vagy nagyanyáink éppen téztagyúrás vagy kézimunkázás közben ezeket az énekeket énekeltek, gyönyörű magyar népdalainkkal egyetemben. Hallgassuk szeretettel a nőszövegségi alkalmakon, csigatészta készítése közben, hiszen az ének szárnyán nemcsak Urunkhoz emeljük lelkünket, de együtt énekelünk az „angyalokkal és idvezült lelkekkel” is.

A lemez 20 lejért megrendelhető az o.otilia@yahoo.com címen, illetve Kun Tibortól a 0744/250-736-os telefonon, vagy megvásárolható az Igazgatótanácsi Hivatalban.

ÉVFORDULÓ

LANFRANC (1010k–1089)

925 éve, 1089. május 24-én hunyt el **Bec-i Lanfranc** (ejtsd: Bek-i Lanfrank) bencés szerzetes, a normandiai bec-i szerzetesi iskola alapítója, bec-i apátként és canterbury-i érseként tanítványa, Canterbury-i Anselmus elődje. Eukarisztiáról szóló műve (*De Corpore et Sanguine Domini*, 1079) az átlényegülés tanának védelmezése Tours-i Berengarral szemben. A logikát eszközként használta teológiai érveléseiben. A kerámiájáról is ismert bec-i apátság ma az ökumenizmus ápolója.

KÁLVIN JÁNOS (1509–1564)

450 éve, 1564. május 5-én hunyt el **Kálvin János** (Jean Cauvin) francia származású svájci reformátor, humanista jogtudós, Genf és Strassbourg reformátora, a református („kálvinista”) egyház szellemi atyja. A genfi egyház számára rendtartást, catekizmust és hitvallást írt. Fő műve az *Institutio Religionis Christianae* (A keresztény vallás rendszere), első kiadása 1536-ban, végleges latin kiadása 1559-ben, első magyar kiadása 1624-ben jelent meg Szenczi Molnár Albert fordításában.

BALASSI BÁLINT (1554–1594)

420 éve, 1594. május 30-án hunyt el (illetve 460 éve, 1554. október 20-án született) **Balassi Bálint** (Balassa) reneszánsz költő, végvári vitéz, magyar főnemes, a magyar irodalom és az első klasszikusa, a szerelmi költészet megteremtője, az „édes hazám” jelzős szerkezet megalkotója. Személyes hangvételű, gyakran alkudozó vagy perlekedő istenes versei könyörgések, bűnvallások, zsoltárparafrazisok, köztük a legismertebb az *Adj már csendességet...* és a *Bocsásd meg Úristen...* kezdetűek.

RÁCS MÖGÉ KERÜLTEK A REFISEK!

A Szatmárnémeti Büntetés-végrehajtó Intézetben tettek látogatást a Szatmárnémeti Református Gimnázium diákjai az „Iskola másképp” program keretén belül.

A programot Jékel Zsuzsanna tanárnő lelkes vezetésével szervezték a refi tanárai, a 31 diák „rács mögé juttatásában” pedig Rácz Ervin börtönmissziós lelkipásztor segédkezett.

Nagyon nagy kíváncsisággal és a megfelelő komolysággal álltak hozzá a diákok az eseményhez, aminek első pontjaként reggel a lelkész két órán keresztül felkészítette őket a látogatásra. Tíz órától nagyon nagy szeretettel és meglepő kedvességgel fogadták a börtönlátogatókat az örök és a hivatalból kirendelt idegenvezető.

A bejáratnál történő átvizsgálás után a látogatás első állomása a börtön kápolnája volt, ahol a különböző felekezetek az istentiszteleteket szokták tartani. Itt részletes felvilágosítást adtak a börtön világáról, ami után több kérdés is megfogalmazódott.

Az előadás után az első emeleten a diákok megnézhettek azt, hogy néz ki egy cella és egy magánzárka. A legmeghatóbb pillanat az volt, amikor a refisek a sportteremben edző raboknak elénekeltek két ifjúsági éneket: a *Ne add fel a reményt* és az *Erőt adsz minden helyzetben* kezdetű dalokkal biztatták az elítélteket, akik hálás vastapsal köszönték meg a bátorítást.

A látogatás a könyvtárban és a látogatószobában ért véget.

SUPERMAN NINCS A BIBLIÁBAN!

Sokkolta egy felmérés készítőit, amikor kiderült, hogy minden negyedik felnőtt azt hiszi, Superman bibliai hős volt. Vigasztaló, hogy nem magyar felmérésről van szó.

Elkeserítő megállapításra jutott a brit Bible Society nevű szervezet, amikor arra kereste a kérdést, hogy mennyire tájékozottak a felnőttek a Biblia történeteivel kapcsolatban. A felmérés talán egyik legdöbbenetesebb eredménye, hogy minden negyedik megkérdezett úgy emlékezett, hogy Superman nevével a Szentírásban találkozott, Ádámról és Éváról viszont még csak nem is hallott. A megkérdettek negyede Harry Potter említésekor is azt felelték,

hogy eredetileg bibliai személy volt – számolt be a kutatás eredményeiről a Daily Mirror.

Az angliai hitoktatás hiányosságaira világított rá az is, hogy az emberek több mint fele egészen addig nem ismeri József történetét, amíg nem nézte meg a József és a színes szélesvásznú álomkabát című musicalt, vagy ha látják is, nem tudják, hogy egy bibliai történet volt a zenés darab alapja. Tízből hatan nem ismerik az 5000 éhező megvendégeléséről szóló történetet, négyből hárman nem tudták, mi köze volt Dánielnek az oroszlán barlangjához, de ennél is sokkolóbb, hogy tízből kilencen soha nem hallottak Salamon királyról és az ő bölcsességéről.

FRISKA

Egy szegény ember elment a bölcs remetéhez.

– Nagyon nehéz az életem, bölcs ember! Tíz gyermekem van, és az egész családdal egy nagyon szűk kis szobában élünk, csupa kín és szenvedés az életünk.

– Vannak háziállataid? – kérdezte a bölcs.
– Igen, van egy kutyánk, öt libánk, két kecskénk és egy tehenünk.

– Fogd az állatokat, vidd be azokat is a házba, és három nap múlva gyere vissza – hagyta meg a bölcs. El is ment a szegény ember, és megtette, amit mondott a bölcs.

Három nap múlva sírva, zokogva jött vissza:

– Nem bírom tovább, a feleségem, a tíz gyermek és az a rengeteg állat összezsúfolódva vagyunk egy szűk kis szobába, ez maga a pokol.

– Most menj haza, vidd ki az állatokat a szobából, takaríts ki, és éljetez boldogan – hagyta meg a bölcs. Másnap ragyogó arccal jön a szegény ember:

– Bölcs ember! Csoda történt! Kivittem az állatokat, és hirtelen olyan nagy lett a szoba, csak én vagyok benne, a feleségem meg a tíz gyerek!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Kurta-Tóth Beáta, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.
Felelős szerkesztő: Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárád, Moscoviei (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkési hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.